

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23.12.2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Uroczysko Mosty-Zahajki PLB060014

Zgodnie z art. 28 ust.5 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków (art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*).

Zgodnie z art. 27a *ustawy o ochronie przyrody* sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Zgodnie z art. 28 ust. 5 *ustawy o ochronie przyrody* regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzenia projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Stosownie do art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody* sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,

udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Uroczysko Mosty-Zahajki PLB060014 został wyznaczony na mocy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona – Dz.U.U.E.L.10.20.7). Jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (tzw. „obszar ptasi”) został zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 ((Dz. U. nr 197, poz. 1275).

Aktualny status prawny oraz powierzchnia obszaru regulowane są na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. nr 25, poz 133 z późn. zm.)

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosownymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Uroczysko Mosty-Zahajki PLB060014 został wyznaczony dla ochrony populacji następujących gatunków ptaków:

- Podgorzałka *Aythya nyroca* (A060)
- Zielonka *Porzana parva* (A120)
- Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus* (A196)
- Rybitwa czarna *Chlidonias niger* (A197)
- Puchacz *Bubo bubo* (A215)

Inwentaryzacja terenowa nie potwierdziła obecności występowania w obszarze rybitwy białowąsej *Chlidonias hybridus* (A196) i z tego względu konieczna jest dalsza weryfikacja występowania gatunku w obszarze.

Kody ww. gatunków zaczerpnięto z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA).

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Uroczysko Mosty-Zahajki PLB060014 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 4 (1) Dyrektywy Ptasiej (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – (wersja ujednolicona – Dz.U.U.E.L.10.20.7).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. "Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą było Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego projektu zarządzenia.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego Obszaru, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 4) obszar pokrywa się w części z obszarem Nadleśnictwa Włodawa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu nie uwzględnia zakresu, o którym mowa w ust. 10,
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2, oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2012, poz. 1247).

Ze zidentyfikowanych zagrożeń w stosunku do gatunków: A060 podgorzałka *Aythya nyroca* i A120 zielonka *Porzana parva* najważniejsze wynikają z wykorzystywania obszaru do polowań oraz zmian stosunków wodnych i są to: płoszenie ptaków przypadkowe zastrzelenia, zatrucia, zaplątywanie się ptaków w sieci kłusownicze i żyłkę wędkarską oraz nagłych zmian poziomu wody (zalewanie gniazd ptasich).

Wskazane działania ochronne mają na celu poprawę warunków siedliskowych gatunku poprzez eliminację zagrożeń antropogenicznych oraz monitoring populacji gatunku.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane będą przede wszystkim z ograniczeniem polowań, wprowadzeniem zakazu używania amunicji ołowianej, usuwaniem sieci kłusowniczych oraz utrzymaniem odpowiedniego poziomu wód w zbiornikach.

W stosunku do gatunku A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus* nie zidentyfikowano istniejących zagrożeń, gdyż nie potwierdzono gniazdowania tego gatunku w obszarze. Z związku z tym, niezbędnym działaniem jest monitoring i obserwacja obszaru pod kątem występowania A196 rybitwy białowąsowej *Chlidonias hybridus* i ewentualne określenie zagrożeń.

Ze zidentyfikowanych zagrożeń w stosunku do gatunku A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* najważniejsze wynikają z kłusownictwa (sieci rybackie) oraz nagłych zmian poziomu wody (zalewanie gniazd ptasich).

Celem podejmowanych działań w stosunku do gatunku A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* jest poprawa warunków siedliskowych gatunku poprzez eliminację zagrożeń antropogenicznych.

Działania, które pozwolą osiągnąć ten cel to przede wszystkim: montaż i konserwacja platform łęgowych oraz utrzymanie odpowiedniego poziomu wód w zbiornikach.

W stosunku do gatunku A215 Puchacz *Bubo bubo* zidentyfikowane zagrożenia wynikają z gospodarki leśnej oraz działalności zwierzyny łownej (niszczenie łęgów przez dziki).

Opisane działania ochronne mają na celu poprawę warunków siedliskowych gatunku poprzez eliminację zagrożeń antropogenicznych i naturalnych

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cel związane będą przede wszystkim z montażem platformy łęgowej na stanowisku położonym w Lesie Ochoża oraz poszukiwaniem nowych stanowisk i kontrolą potencjalnych miejsc występowania.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania populacji gatunków ptaków (przedmiotów ochrony) oraz oceny skuteczności zaplanowanych zabiegów w ich siedliskach. Zostanie on przeprowadzony według parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, opracowywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Podczas prac nad projektem planu zadań ochronnych nie uznano za zasadne wprowadzania zmian w istniejących dokumentach planistycznych. Dokumentami, które przeanalizowano były:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Podedwórze, zatwierdzony uchwałą Nr XI/59/2003 Rady Gminy
2. Uchwała Nr XXXI/146/2006 Rady Gminy Podedwórze z dnia 31 marca 2006 roku w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Podedwórze
3. Uchwała Nr XVI/75/2011 Rady Gminy Podedwórze z dnia 28 października 2011 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Podedwórze
4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wiryki
5. Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Włodawa na lata 2010-2019 zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska z dnia 2 czerwca 2011 r. D L-Ipn-611-49/24999/11/JŁ
6. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Wiryki (2004)

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak: WPN.6323.4.4.2012.TB, z dnia 19 lipca 2012 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu.

W trakcie procesu planistycznego, przeprowadzono dwa spotkania dyskusyjne, które odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Spotkania te przeprowadzono w Urzędzie Gminy Podedwórze (Podedwórze 44, 21-222 Podedwórze) w następujących terminach: 12 grudnia 2012 r. oraz 24 czerwca 2013 r.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele: Starostwa Powiatowego w Parczewie, Starostwa Powiatowego we Włodawie, Urzędu Gminy Podedwórze, Urzędu Gminy Wiryki, RDLP w Lublinie, Nadleśnictwa Włodawa, WZMiUW w Lublinie Oddział w Białej Podlaskiej Inspektoratu w Parczewie, ARiMR w Lublinie, LODR w Końskowoli, Polskiego Związku Wędkarskiego Okręgu Biała Podlaska, Polskiego Związku Łowieckiego Zarządu Okręgowego w Białej Podlaskiej i Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego, a także oraz przedstawiciele lokalnych mediów.

Obwieszczeniem z dnia 20 lutego 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, póź. 1227 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 roku Nr 151, póź. 1220, z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej („Dziennik Wschodni”) w dniu 24 lutego 2014 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie Wydział Spraw Terenowych w Białej Podlaskiej – w dniach 24 lutego 2014 r. – 17 marca 2014 r. oraz Urzędów Gmin: Podedwórze – w dniach 28 lutego 2014 r. – 24 marca 2014 r. i Wiryki – w dniach 27 lutego 2014 r. – 25 marca 2014 r.

Osoby zainteresowane projektem mogły składać uwagi i wnioski przez okres 21 dni. W trakcie konsultacji wpłynęły następujące uwagi i wnioski.

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zgłosiła następujące uwagi:

- a) należy ujednoczyć i poprawić w całym dokumencie nazwę łacińską gatunku „rybitwa białowąsa” na „*Chlidonias hybridus*”. Nazwa gatunku występuje w zarządzeniu oraz w szablonie dokumentacji PZO w kilku różnych wersjach – uwagę uwzględniono,
- b) należy zastosować inną kolejność współrzędnych geograficznych punktów załamania granic Obszaru oraz zastosować odpowiedni opis układu współrzędnych na mapie Obszaru [PL-1992] – uwagę uwzględniono,
- c) należy doprecyzować opis zagrożeń w przypadku puchacza *Bubo bubo* (A215) – uwagę uwzględniono,
- d) należy usunąć „monitoring populacji gatunku” jako cel działań ochronnych oraz rozwinąć cel podejmowanych działań ochronnych w przypadku rybitwy białowąsej *Chlidonias hybridus* (A196) - uwagę uwzględniono,
- e) należy zmienić sposób opisu działań ochronnych oraz podmiotu odpowiedzialnego za ich wykonanie w przypadku podgorzałki *Aythya nyroca* (A060)- uwagę uwzględniono,
- f) należy uszczegółowić zapis dotyczący podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych poprzez dodanie: „na podstawie porozumienia z RDOŚ” - uwagę uwzględniono,
- g) należy uzupełnić zapisy w przypadku działań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych w przypadku rybitwy białowąsej *Chlidonias hybridus* (A196), rybitwy czarnej *Chlidonias niger* (A197) oraz puchacza *Bubo bubo* (A215) – uwagę uwzględniono,
- h) należy wyjaśnić, dlaczego nie zidentyfikowano zagrożeń w przypadku rybitwy białowąsej *Chlidonias hybridus* (A196),
- i) należy doprecyzować opisy zagrożeń: „C03.02 Produkcja energii słonecznej”, „B02.02 Wycinka lasu” oraz „K04.05 Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym zwierzynę łowną)” – uwagę uwzględniono,
- j) należy uszczegółowić cele działań ochronnych – uwagę uwzględniono,
- k) należy usunąć działanie ochronne „Ograniczenie polowań poprzez wyłączenie zbiornika z polowań lub przesunięcie terminu ich rozpoczęcia na 15 września”, gdyż brak podstaw prawnych do umieszczenia takiego zapisu w Planie Zadań Ochronnych,
- l) należy usunąć jako podmiot odpowiedzialny za wdrażanie Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne na podstawie porozumienia z RDOŚ w Lublinie – uwagę uwzględniono,
- m) należy zaplanować monitoring poziomu wód, częstotliwość jego wykonania oraz podmiot odpowiedzialny – uwagę uwzględniono.

W ramach prac nad dokumentem dokonano także niezbędnych poprawek redakcyjnych. Projekt zarządzenia, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.), został uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 16 grudnia 2014 r., znak: PN-I.0522.41.2014.GK

Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wyniesie łącznie około 300 tys. zł. Koszt działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony wyliczono na 10 tys. zł.

Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny oddziałuje na zarządcę gruntów, tj. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie oraz Nadleśnictwo Włodawa. Nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpłynie także na sytuację i rozwój regionalny.